

14.s.e.trin. 9.9.2012. Domkirken 10.00: 8 Om alle mine lemmer, 713 For dig, O Herre, 667 Skulle jeg dog, 157 Bethesdasøjlnes buegange, 736 Den mørke nat. Nadver: 395 Guds ord. Gråbrødre 17.00: 8, 713, 157, 775 Der står et slot. Nadver: 395.

Bethesda Dam, stedet hvor de syge samles, er som sådan et vigespor på tilværelsens motorvej, hvor vi alle risikerer at havne, og hvorfra det er svært at komme. Hospitaler, plejehjem, sygestuer – måtte opholdet, når det kommer, blive kort. Måtte det være til at overse. For når det bliver langt, kan det blive rigtig langt. Og når det bliver rigtig langt, eller uoverskueligt langt, kravler det ind i sjælen og bliver til en blivende skygge. Det afsætter en håbløshed, en passivitet, en opgivelse, som er svær at være vidne til, men værre at være offer for.

Det var jo den stemning af håbløshed, der var så typisk for stedet Bethesda Dam. Hertil havde de humpet, kravlet, slæbt sig, hvis de ikke var blevet støttet eller båret. Her var de blevet forladt af alle dem, der skulle tilbage til den raske tilværelse ude i sollyset, og her blev de så, mens de ventede og ventede og ventede og desperationen slog indad og efterhånden dræbte håbet eller satte sig på sjælen som opgivelse og tom stirren ud i luften.

De ventede – flere af dem efterhånden mere og mere halvhjertet - på, at den her påståede engel skulle bringe vandet i oprør, sådan at de kunne komme først ned og måske, måske blive raske. De heldige havde hjælpere. Så længe det nu varede. De øvrige havde kun sig selv og en blind skæbne, som fromme folk kaldte Guds vilje.

Hvilket jo var at føje spot til skade. Gud som en lunefuld drillepind, der med uforudsete intervaller lader syge og desperate mennesker slås som bæster om at komme først i baljen. Tænk at reducere Gud til det! Lidt ligesom når du føler dig udvalgt af Gud, fordi du som en af få overlever et flystyrt, en skibskatastrofe – hvad ved jeg - uden tanke for, at han så åbenbart må være ligeglad med dem, der ikke gjorde. En grim tanke som dem der aldrig nåede ud i vandet, måtte kæmpe med i tilgift.

Bethesda Dam var et frygteligt sted. Et sygdommens sted. Et overtroens sted. Et på enhver måde nådesløst og mørkt, mørkt sted - et stillestående sygdomslugtende af blind overtro og gudløshed inficeret helvede. Hertil kom Jesus. Han kom med sit lys for også at skinne i *det* mørke.

Men tilbage til vigesporerne på tilværelsens motorvej, som vi kender, og som vi risikerer at ende på – hospitaler, plejehjem, sygestuer. Selvfølgelig er vi bedre stillede end dengang. Selvfølgelig og gudskelov lader vi ikke helbredelse bero på perverse trosforestillinger. Og vi har masser af personale omkring os. Nedskæringerne til trods. Men vi kender *tilstanden*: fortvivlelsen over at blive parkeret, eller se vores kærester blive parkeret. Og passiviteten, opgivelsen, håbløsheden og ikke mindst ensomheden, det føder. Vi kender for så vidt godt Bethesdas mørke. Og vi kender til, at det kan være svært at bryde ud af.

Ja, for nogle kan det ligefrem blive noget man værner sig til efterhånden – en sygdomskultur, en sygestueatmosfære, man lærer at trække vejret i og som kan være grimt vanedannende. Som cigaretrøg. Verden bliver mindre. Både for den syge og de pårørende. En verden hvor diagnoser og læger og recepter og hæren af plejere, rådgivere og terapeuter bliver hverdag og efterhånden fylder

det hele. Nogle gange bliver det som et hjem, man måske ikke er pjattet med, men dog trods alt et hjem, man føler sig utryk ved at forlade.

Måske er det derfor Jesus spørger den spedalske ved Bethesda Dam: VIL du være rask? VIL du ud af det her? VIL du bryde cirklen? Den spedalskes svar er kort og hjertegribende præcist: ”Jeg har ikke et menneske til at hjælpe mig ned i dammen...”.

Jeg har ikke et menneske. Så enkelt er det ofte. Mennesket, det andet menneske, der med en rigtig menneskehånd rækker ind i dit mørke som en medlidende hilsen fra den raske verden, dagslysets og hverdagens og normalitetens verden. Det kan intet nok så velmenende professionelt plejepersonale, kommunale hjælpere eller alverdens aktiveringseksperter erstatte. Men det er, hvad der trænges til.

Den hånd kan være din. Eller er du den nødstedte i Bethedas halvmørke, så er de hænder, der rækkes dig udefra måske dét, der gør dig i stand til at få øje på andet end dit fængsel og se, at det ikke er dér, du hører hjemme.

Men da den spedalske ved dammen sagde, at han ikke havde et menneske, var det ikke rigtigt. Han havde fået besøg af ham, der blev menneske for os alle, og som for altid viste os, at dér, hvor vi rækker ind i andres mørke, og andre rækker hjælpende hænder ind i vores mørke, dér er Gud. Han er ikke i den blinde skæbne eller i en nogle fjollede og tilfældige krusninger i en beskidt dams overflade.

Jesus var og er den, der kommer udefra med frisk luft i klæderne, med dagslys og med bud om, at der er så uendeligt meget andet end det, du ser i dit halvmørke, i din fortvivlelse, i din sorg og i din sygdom. Han kommer med bud om at meningen med det hele er så uendeligt meget større end diagnoser, journaler og sygestuer. En mening – et liv, en kærlighed, en overflod – du måske ikke ser nu, men antydningvist fatter, når der er et menneske der for dig, eller du er der for en anden.

Min forgænger her i embedet og på prædikestolen, K.L. Aastrup skrev i 1963 en salme om Jesus og den spedalske ved Bethesda Dam. Jeg har ikke kendt ham. Nogle af jer har måske. Det siges at han ikke var til de store armbevægelser, hverken i sin teologi eller salmedigtning, men nøgtern, præcis og lige til sagen. Også her i salmen.

Men i vers fem slår han hul i hatten, når han skriver, at Jesu ord til den syge: ”Rejs dig, tag din bære og gå”, at det var Guds skaberord, der lød: ”så i Bethedas/ fem buegange / den sabbatsstilhed /blev gennemrystet, / som sprængt af stjernernes / morgensange”.

”Som sprængt af stjernernes / morgensange”: At være et menneske for den anden, det er nok en hverdagsting, og det er nok en af Gud velsignets hverdagsting, men det er forbundet med altings mening, at Gud har skabt verden og at han vil den skøn og god.

Det største og det mindste, det nærmeste og det fjerneste, det himmelske og det jordiske, Guds rige og hverdagen – i Jesus hænger det sammen, og i os hænger det sammen, når vi gør, som han sagde, vi skal gøre: være mennesker for hinanden, være for hinanden, som han var for os. Bethedas mørke

skal ikke lades i fred, livets vigespor skal ikke være dit eller din næstes bestemmelsessted. Der er så uendeligt meget mere, og Jesus har gjort både dig og din næste delagtige deri. I al evighed.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Vor himmelske far, du, som hver dag skænker os livet, vi takker dig for din nåde og kærlighed.

Vi beder dig for vore kære, for alle, som vi er forbundet med, og som vi holder af.

Hold os i bevægelse. Gå med os, hvor vejene er svære. Hold ved os, når vi vakler. Og lad os se nye begyndelser, når vi synes, at alt er afslutning.

Vi beder for alle med viden og myndighed, for kongehus og alle øvrigheder, lær dem og os at forvalte det ansvar, som vi hver især er blevet givet.

Giv os styrke og vilje til at hjælpe og værne om hinanden. Giv os øjne at se vores næste med og vilje til at lindre vor næstes nød..

Vi beder for alle, der sørger og savner, for de ulykkelige, for dem, der er faret vild. Vær med dem, der sidder i mørkets og dødens skygge. Vis os dit milde ansigt, når mørket lukker sig om os.

(Vær med vores soldater derude. Giv dem frimodighed til at rygte deres tunge ansvar og lad dem ikke gå under i, eller miste sig selv til, krigens ondskab.)

Hold os fast i den pagt, som du ved dåben satte os i. Styrk os gennem nadveren. Bevar os i troen på, at vi ved din søn, Jesus Kristus, er dine elskede børn, indbudte til din store fest.

Giv os alle nåde, fred og velsignelse og efter et liv under dit ord den evige salighed.

Amen.

Tillysninger

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde, og Guds kærlighed

og Helligåndens fællesskab være med os alle!

Amen